[2025] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 80

ਯੂ. ਸੁਧੀਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਸੀ. ਯਸ਼ੋਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2025 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 567)

17 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, * ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਰਡਰ ਐਕਸਐਲਆਈ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ†

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਧਾਰਾ 100 – ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ – ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਜੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 10.2, 10.4]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – 100, 151 – ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰੋ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਲੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਨਹੀਂ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 100 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ - ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 10.3]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 – ਧਾਰਾ 100 – ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

---

* ਲੇਖਕ

ਯੂ. ਸੁਧੀਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਯਸ਼ੋਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਰਾਮ ਫਲ ਬਨਾਮ ਬਨਾਰਸੀ (2003) 11 **ਐਸਸੀਸੀ** 762; *ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸਵਾਮੀ ਮਠ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਦੀ ਮਠ* [2016] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 11: (2016) 11 **ਐਸਸੀਸੀ** 235; *ਭਾਗਿਆਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਤ ਗਾਓਂਕਰ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ @ ਨਾਗੇਸ਼ ਭਾਰਮਾ ਹੋਲਕਰ* (2023) **ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ** 1236; *ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ* [2001] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 948 : (2001) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 179; *ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ* [2000] 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 605 : (2000) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 708; *ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸ ਐਨ ਗੋਇਲ* [2008] 7 **ਐਸਸੀਆਰ** 631 : (2008) 8 **ਐਸਸੀਸੀ** 92; *ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐਸਈਬੀ* [2010] 13 **ਐਸਸੀਆਰ** 658 : (2010) 13 **ਐਸਸੀਸੀ** 216; *ਉਮਰਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਸਮਿਲਾਬੀ* [2011] 9 **ਐਸਸੀਆਰ** 551: (2011) 9 **ਐਸਸੀਸੀ** 684; *ਹੇਮਾਵਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਹੋਮਬੇਗੌੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ,* 2023 **ਆਈਐਨਐਸਸੀ** 848: [2023] 12 **ਐਸਸੀਆਰ** 477: 2023 **ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ** 1206 - **'ਤੇ ਭਰੋਸਾ**

ਵਰੀਦ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਸੋਸੰਮਾ ਗੀਵਰਗੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ [2004] 1 **ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ** 534: (2004) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 378; *ਵਰਜੇਸ਼ ਆਨੰਦਰਾਓ ਕੇਰਕਰ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਕੇਰਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ,* 2024 **ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ** 472 - **ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।**

ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਰਾਏ ਬਹਾਦੁਰ ਰਾਓ ਰਾਜਾ ਸੇਠ ਹੀਰਾਲਾਲ [1962] **ਪੂਰਕ** 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 450: **ਏਆਈਆਰ** 1962 **ਐਸਸੀ** 527; *ਅਨਾਬੁਲਾ ਸੁਧਾਕਰ ਬਨਾਮ ਪੀ ਬੁਚੀ ਰੈੱਡੀ* [2008] 5 **ਐਸਸੀਆਰ** 331: (2008) 4 **ਐਸਸੀਸੀ** 594; *ਭੀਮਾਬਾਈ ਮਹਾਦੇਵ ਕੰਬੇਕਰ ਬਨਾਮ ਆਰਥਰ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੰਪਨੀ* [2019] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 812: (2019) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 191 - **ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 100; ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ; ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ; ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ/ਆਦੇਸ਼; ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼/ਰਾਹਤ; ਗਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ; ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2025 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 567

2023 ਦੇ ਐਸਏ ਨੰਬਰ 518 ਵਿੱਚ ਅਮਰਾਵਤੀ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 20.09.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਪਾਟਿਲ, ਐਮਵੀ ਮੁਕੰਦਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਪੂਰਵੀਸ਼ ਜਿਤੇਂਦਰ ਮਲਖਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮ ਰਾਮਬਾਬੂ, ਮੈਸਰਜ਼ ਐਮ ਰਾਮਬਾਬੂ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

2. 1 ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰਾਵਤੀ ਵਿਖੇ 20.09.2024 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 518/2023 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਅਸਾਨੀ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 8 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 8 ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਕਾਫ਼ੀ' ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਦਲਵੀਂ ਸੇਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 25.09.2024 ਤੱਕ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 25.09.2024 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ।

3. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 2011 ਦੇ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 48 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹਨ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, 3, ਅਤੇ 6 ਹਨ; ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 4 ਹਨ।

4. ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਦੋਸ਼ੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਆਫੀਸਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ 2 ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1966 ਵਿਚ ਮੰਗਲਮ ਪਿੰਡ, ਤਿਰੂਪਤੀ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 2, 10/1, 10/2 ਅਤੇ 12 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5.35 ਏਸੀ, 0.61ਏਸੀ, 4 ਏਸੀ, 5.47 ਏਸੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ। 0.61 ਏਸੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ 20.03.1986 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਮ.ਸਵਿਥ੍ਰੰਮਾ ਪੁੱਤਰ ਮੁਦੁਲੁਰੂ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮਰਾਜੂ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਪੱਤਾਦਾਰ ਕੰਨਾਵਰਮ ਲੋਕਨਾਧਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 14.05.1981 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਮ. ਸਵਿਥ੍ਰੰਮਾ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਨੰਬਰ 2357/1987 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 27.07.1987 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਿਰੂਪਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ (ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1975 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਤਹਿਤ 19.06.1996 ਨੂੰ ਮੰਗਲਮ ਪਿੰਡ, ਤਿਰੂਪਤੀ ਦੇ ਸਾਈ ਨੰਬਰ 2, 10/1, 10/2 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੇਆਉਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਲਾਟ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ. ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ ਨੰਬਰ 10/1 (0.61 ਏਸੀ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ 13.04.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਓਐਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। 2011 ਦਾ ਨੰਬਰ 48 ਤਿਰੂਪਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਧੀਕ ਜੂਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 05.02.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

---

1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਭਾਵ ਵੀ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਤਿਰੂਪਤੀ ਨੇ 11.11.2022 ਨੂੰ ਏ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 17/2016 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੰਗੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 / ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2023 ਦੇ ਨੰਬਰ 518 ਵਾਲੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਯਾਨੀ 20.09.2024 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 26.09.2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨੂੰ 17.10.2024 ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1, 3, ਅਤੇ 6 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 19083 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, *ਰਾਮ ਫਲ ਬਨਾਮ ਬਨਾਰਸੀ*[4] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। *ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸਵਾਮੀ ਮਠ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਦੀ ਮੱਠ*[5] ਅਤੇ *ਭਾਗਿਆਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਤ ਗਾਓਂਕਰ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਦਰ @ ਨਾਗੇਸ਼ ਭਾਰਮਾ ਹੋਲਕਰ*[6] ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

> 5.1. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

---

3 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, " ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ "

4 (2003) 11 ਐਸਸੀਸੀ 762

5 [2016] 3 ਐਸਸੀਆਰ 11: (2016) 11 ਐਸਸੀਸੀ 235

6 (2023) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ 1236

5.2. *ਅਨਾਖੁਲਾ ਸੁਧਾਕਰ ਬਨਾਮ ਪੀ ਬੁਚੀ ਰੈੱਡੀ*[7] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੰਗੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5.3. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, *ਭੀਮਾਬਾਈ ਮਹਾਦੇਵ ਕੰਬੇਕਰ ਬਨਾਮ ਆਰਥਰ ਇੰਪੋਰਟ ਐਂਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ*[8] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5.4. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

5.5. ਅਜਿਹਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

6. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ / ਅਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, *ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਰਾਏ ਬਹਾਦੁਰ ਰਾਓ ਰਾਜਾ ਸੇਠ ਹੀਰਾਲਾਲ*[9] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ *ਵਰੀਦ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਸੋਸੰਮਾ ਗੀਵਰਗੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ*[10] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

6.1. ਅੱਗੇ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਡ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 5 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

---

7 [2008] 5 ਐਸਸੀਆਰ 331: (2008) 4 ਐਸਸੀਸੀ 594

8 [2019] 1 ਐੱਸਸੀਆਰ 812: (2019) 3 ਐੱਸਸੀਸੀ 191

9 [1962] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 450: ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 527

10 [2004] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 534: (2004) 6 ਐੱਸਸੀਸੀ 378

ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 151 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

6.2. ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਭਾਵ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਇਕਪਾਸੜ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਇਕਪਾਸੜ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਜੇਸ਼ ਆਨੰਦਰਾਓ ਕੇਰਕਰ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਕੇਰਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

6.3. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਫਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਫਰਮਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਗਿਆਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਤ ਗਾਓਂਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

6.4. ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6.5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

---

11 2024 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 472

7. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਹੁਣ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਸੰਖੇਪ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਰਡਰ XLI ਅਤੇ ਧਾਰਾ 100 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
9. ਜੋ ਤੱਥ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਓਐਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2011 ਦਾ ਨੰਬਰ 48 ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 05.02.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 11.11.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ / ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਐਸਏ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ 2023 ਦਾ ਨੰਬਰ 518, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ।

10.1. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> "12[100. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ - (1) ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
>
> (2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਇਕਪਾਸੜ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਪੀਲੀ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

---

12 1976 ਦੇ ਐਕਟ 104, ਧਾਰਾ 37 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 100 (1-2-1977 ਤੋਂ) ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿਚਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

10.2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਹੇਠਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) ਰਾਮ ਫਲ (ਸੁਪਰਾ)

"2. ... ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 20-12-1999 ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 28-3-2000 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤੀ। ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸਵਾਮੀ ਮਠ (ਸੁਪਰਾ)

"23. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 5 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਇਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ 41 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਏਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 5 (3) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

24. ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕਰਨ, ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਓ। 1976 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਮ ਫਲ ਬਨਾਮ ਬਨਾਰਸੀ, [(2003) 11 ਐਸਸੀਸੀ 762 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2015 ਦੇ ਆਈਏ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਬਿਲਕੁਲ ਅਟੱਲ ਹੈ।

(iii) ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ [13]

"9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ: ਕਸ਼ਿਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਪੁਰਕੈਤ ਬਨਾਮ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰਕੈਤ [(1997) 5 ਐਸਸੀਸੀ 438), ਪੰਚੂਗੋਪਾਲ ਬਰੂਆ ਬਨਾਮ ਉਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਗੋਸਵਾਮੀ [(1997) 4 ਐਸਸੀਸੀ 713] ਅਤੇ ਕੋਂਡੀਬਾ ਦਗਾਦੂ ਕਦਮ ਬਨਾਮ ਸਾਵਿਤਰੀਬਾਈ ਸੋਪਨ ਗੁਜਰ [(1999) 3 ਐਸਸੀਸੀ 722]

(iv) ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ [14]

7. ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

---

13 [2001] 1 ਐਸਸੀਆਰ 948: (2001) 3 ਐਸਸੀਸੀ 179

14 [2000] 2 ਐਸਸੀਆਰ 605: (2000) 3 ਐਸਸੀਸੀ 708

(v) ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਨ. ਗੋਇਲ [15]

15. ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਇਹ ਹਨ:

(ਏ) ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
(ਬੀ) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ।

(ਸੀ) ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਜੋਂ।
(ਡੀ) ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਚੁਕਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ।
(ਈ) ਦੂਜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
(ਐੱਫ) ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
(ਜੀ) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ।

ਇਹ ਖਾਮੀਆਂ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਗਲਤੀਆਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਬੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

---

15 [2008] 7 ਐਸਸੀਆਰ 631: (2008) 8 ਐਸਸੀਸੀ 92

ਇਹ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

(vi) ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐਸਈਬੀ [16]

“16... ਅਦਾਲਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ; ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ ੧੦੦ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ।

(vii) ਉਮਰਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਸਮਿਲਾਬੀ[17]

"11. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

---

16 [2010] 13 ਐਸਸੀਆਰ 658: (2010) 13 ਐਸਸੀਸੀ 216

17 [2011] 9 ਐਸਸੀਆਰ 551: (2011) 9 ਐਸਸੀਸੀ 684

ਇਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ।

(viii) ਭਾਗਿਆਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਤ ਗਾਓਂਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਖਰਕਾਰ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ।

(ix) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, *ਹੇਮਾਵਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਹੋਮਬੇਗੌੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* [18] ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ

---

18 2023 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 848: [2023] 12 ਐਸਸੀਆਰ 477: 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1206

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ" ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ (ਆਂ) ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਪੀਸੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਧੂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

10.3. ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਵਾਧੂ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਲੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 100 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ ੧੫੧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। *ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਰਾਏ ਬਹਾਦੁਰ ਰਾਓ ਰਾਜਾ ਸੇਠ ਹੀਰਾਲਾਲ*[19] ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

> "42. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲਆਰ 62, ਆਈਏ 80 (ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਓਂਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਬ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇਹ ਹੈ

---

19 [1962] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 450: 1961 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 17 : ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 527

ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਸੀਮਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵੇਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10.4. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਜੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, 6 ਅਤੇ 7 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

12. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਕਪਾਸੜ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ

ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 20.09.2024 ਨੂੰ ਐਸ.ਏ. ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ 2023 ਦਾ ਨੰਬਰ 518 ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

† ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੈੱਡਨੋਟ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016